

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs

2016. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

RĪGĀ 2017

Saturs

1. PAMATINFORMĀCIJA.....	5
1.1. MĒRĶI UN TO IZPILDE	6
1.2. PĀRSKATA GADĀ NOTIKUŠĀS BŪTISKĀS PĀRMAIŅAS	6
2. DARBĪBAS REZULTĀTI.....	9
2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES	11
2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES	13
2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES.....	15
2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES	16
2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA	18
2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME	19
3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS.....	20
4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI.....	22
5. PERSONĀLS	23
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU.....	25
7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA.....	26
8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2017.GADĀ.....	27

Pārskatā lietotie saīsinājumi

Centrs - Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs
DNS - Dezoksiribonukleīnskābe
EEZ - Eiropas ekonomiskā zona
EID - Centra Ekspertīzes un izpētes departaments
ERAF - Eiropas Reģionālais attīstības fonds
IKT - Informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
LABN - Centra Latvijas audu bankas nodaļa
LATAK - Latvijas nacionālais akreditācijas birojs
LU - Latvijas universitāte
RAKUS - Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca
RFSA - Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes metode
RSU - Rīgas Stradiņa universitāte
SPKC - Slimību profilakses un kontroles centrs
TEP - Tiesu ekspertu padome
THL - Centra Tiesu histoloģijas laboratorija
TTL- Centra Tiesu toksikoloģijas laboratorija
TMĢSL - Centra Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija
TMKL - Centra Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija
TME - Tiesu medicīniskā ekspertīze
TSK - Toksikoloģijas un sepses klīnika
VARAM - Vides un reģionālās attīstības ministrija
ZMP - Zinātniski metodiskā padome
ZVA - Zāļu valsts aģentūra

Priekšvārds

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centrs (Centrs) ir sagatavojis 2016. gada publisko pārskatu, kura mērķis ir informēt sabiedrību par iestādes darbības rezultātiem un piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanu.

Publiskajā pārskatā atradīsiet faktus un skaitļus kas raksturo tiesu medicīniskās un bioloģiskās ekspertīzes un izpētes, zinātnisko pētniecību un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā un ārstniecības iestāžu nodrošināšanu ar audu transplantātiem.

Tiesu medicīniskās ekspertīzes veic tiesu medicīnas eksperti piecās reģionālajās nodaļās, laboratoriskā - tiesu histoloģijas, toksikoloģijas, medicīniskās kriminālistikas un ģenētikas izpēte notiek laboratorijās, savukārt Centra administrācija un tajā strādājošie dažādu jomu speciālisti ir tie, kuri stratēģiski plāno Centra darbu un sniedz palīdzību struktūrvienībām.

2016.gads bija nozīmīgs ar to, ka spēkā stājās jauns Tiesu ekspertu likums, kas ir galvenais tiesu medicīnisko ekspertīzi reglamentējošais normatīvais akts un Centra speciālisti ieguldīja lielu darbu, sniedzot priekšlikumus saistošo ministru kabineta noteikumu projektu izstrādē.

2016.gadā Centrā paveikti vairāki svarīgi un nozīmīgi darbi - notikusi sagatavošanās Eiropas struktūrfondu finansētā IKT projektam "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" un veikta tehnoloģiskā nodrošinājuma laboratoriju iegāde, kā arī izstrādāta jauna testēšanas metode "Kvantitatīva etilspirta noteikšana asinīs un urīnā ar gāzes fāzes hromatogrāfijas metodi", kas ļauj veikt precīzākus izmeklējumus, taupīt laika un cilvēkresursus.

Bez iepriekšminētajiem 2016.gadā Centrā kopumā paveikts liels darbs iestādes darbības nostiprināšanā un attīstībā.

Paldies visiem Centra darbiniekiem, kas profesionāli un godprātīgi veikuši savus pienākumus sarežģītajā darbā, nodrošinājuši iestādes nepārtrauktu darbību.

Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes
centra direktors

E. Harasimjuks

1. PAMATINFORMĀCIJA

Centrs ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir tiesu medicīnisko ekspertīžu un izpētes nodrošināšana, ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem, zinātniskās pētniecības veikšana un pēcdiploma izglītības organizēšana tiesu medicīnas jomā.

Centram ir sekojošas funkcijas:

1. veikt tiesu medicīniskās ekspertīzes;
2. organizēt zinātnisko darbu un pēcdiploma izglītību tiesu medicīnas jomā;
3. sniegt konsultatīvu palīdzību tiesu medicīnas jomā tiesībsardzības un ārstniecības iestādēm;
4. iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar audu transplantātiem.

Centra juridiskā un centrālā biroja adrese – Hipokrāta ielā 2, k-6, Rīgā, LV-1038; nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90000058752.

Rīgā, Maskavas ielā 80 atrodas Centra Klīniskā tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļa, kā arī Centram ir reģionālās nodaļas: Kurzeme (centrs Ventspilī), Latgale (Daugavpilī), Vidzeme (Valmierā) un Zemgale (Jelgavā).

Centrs ir valsts civildienesta iestāde, pamatojoties uz Ministru kabineta 2011. gada 19. oktobrī apstiprinātiem noteikumiem Nr.824 „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 7.septembra noteikumos Nr.776 "Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra nolikums"”.

Centrs ir iekļauts arī Ārstniecības iestāžu un sertifikācijas reģistrā.

Latvijas nacionālā akreditācijas birojā (LATAK) akreditētas:

- Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija DNS jomā,
- Tiesu toksikoloģijas laboratorija „Psihoaktīvo vielu identificēšana cilvēka bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos” jomā,
- Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija “Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode” jomā.

Īstenotās budžeta programmas, apakšprogrammas:

- Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana (Kods 39), apakšprogramma: Tiesu medicīniskā ekspertīze (Kods 0600);
- Medicīnas izglītība (Kods 02), apakšprogramma: Rezidentu apmācība (Kods 0400);
- Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums (Kods 99).

1.1. Mērķi un to izpilde Centra mērķi 2016.gadam un to izpilde

1.tabula.

Mērķi 2016.gadā	Izpilde
Nodrošināt iestādes pamatfunkciju ietvaros sniegto pakalpojumu kvalitāti	Izpildīts
Nodrošināt un paaugstināt Centra pamatfunkcijās nodarbināto profesionālo kapacitāti	Izpildīts
Uzlabot Centra infrastruktūru, nodrošinot drošu darba vidi un pamatfunkciju efektivitāti	Daļēji izpildīts, turpināsies 2017.gadā

1.2. Pārskata gadā notikušās būtiskās pārmaiņas

2016.gadā Centrā veikti būtiski pasākumi nozīmīgākajās jomās:

1. Materiāli-tehniskās bāzes nodrošinājumā;
2. Pārvaldības sistēmas pilnveidē;
3. Tiešo funkciju kompetences apliecināšanā.

2016.gada 15.martā stājās spēkā jaunais Tiesu ekspertu likums un Centra speciālisti ieguldīja lielu darbu saistošo ministru kabineta noteikumu projektu izstrādē.

Centra laboratorijās veiksmīgi noritējusi LATAK uzraudzības vizīte **akreditācijas sfēras** saglabāšanai (2.tabula); apstiprināta akreditācijas saglabāšana (LATAK reģistrācijas Nr. LATAK-T-484-02-2013) atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 līdz 20.11.2017.

2. tabula

Akreditācijas sfēra EID laboratorijās

Joma / laboratorija	Pielietotā metode (-es)
akreditācijas sfēras saglabāšana:	
DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā / TMĢSL	Cilvēka bioloģiskā materiāla DNS genotipa noteikšana, Nr.2-20/VTMEC-I/331, 2.versija, 18.02.2013.
psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos / TTL	Kanabinoīdu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/445 3.versija, 21.09.2015. Barbiturātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/446, 3.versija, 21.09.2015. Opiātu identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/447, 3. versija, 21.09.2015. Kokaīna identificēšana biomateriālā, Nr.2-20/VTMEC-I/448, 3. versija, 21.09.2015.
ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrumsos / TMKL	Rentgena fluorescentās spektrālās analīzes (RFSA) metode, Nr.2-20/VTMEC-I/450, 3. versija, 21.09.2015.

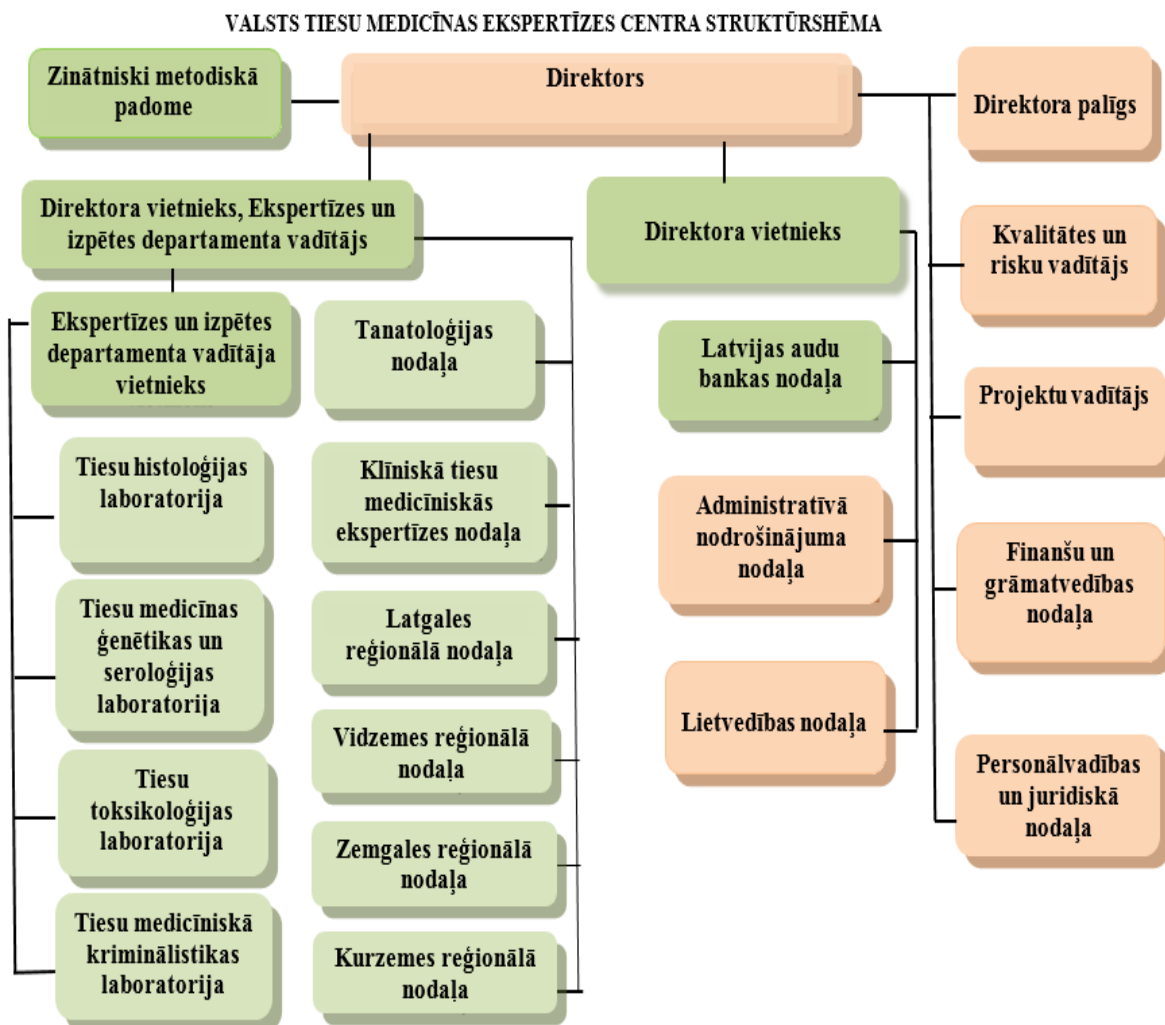
Katrā no EID laboratorijām tika realizēta būtiska tehniskā nodrošinājuma uzlabošana. Saistībā ar jaunas testēšanas iekārtas iegādi TTL izstrādāta jauna metode "Kvantitatīva etilspirta noteikšana asinīs un urīnā ar gāzes fāzes hromatogrāfijas metodi" (reģistrēta TEP ar Nr.2/20 VTMEC I486IP, 23.12.2016.), kas ļauj veikt precīzākus izmeklējumus, taupīt laika un cilvēkresursus.

2016.gadā uzsākta projektu vadības funkcijas nodrošināšana iestādē - izstrādāts un VARAM iesniegts detalizēts projekta apraksts "Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība" (t.sk., veicot projekta priekšizpēti), VARAM akceptēts iekļaušanai IKT Mērķarhitektūrā.

Identificēta Centra attīstības vajadzību atbilstība EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta 2014-2020.gada prioritātēm ("Zilā grāmata"), sagatavota Centra projekta ideja "Latvijas tiesu medicīnas ekspertīžu veiktspējas celšana atbilstoši ES un NATO tīkla prasībām" un tā iekļauta EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta 2014.-2020.gadam Saprašanās memoranda sarunu programmā "Iekšlietu sistēmas kapacitātes stiprināšana".

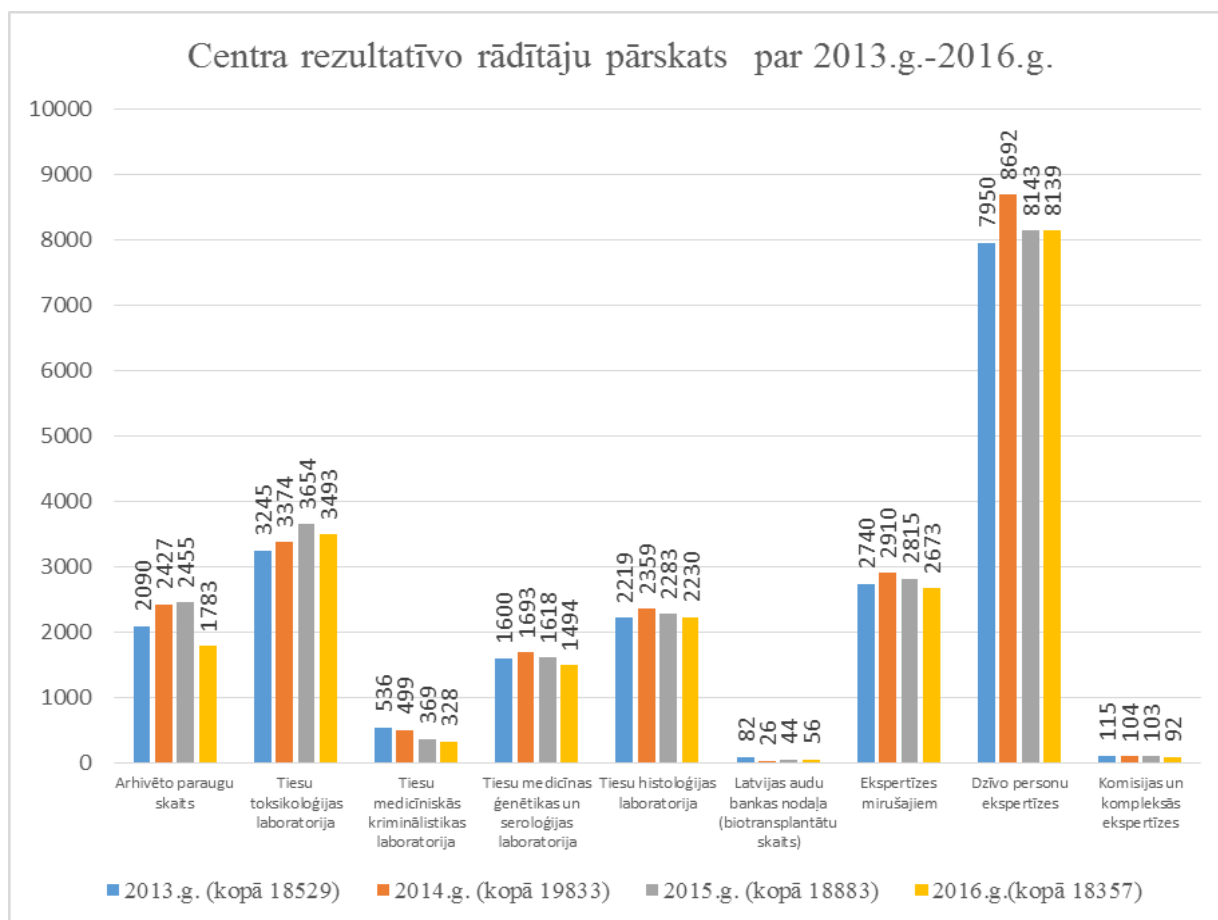
Optimizējot Centra infrastruktūru 2016.gadā Klīniskās tiesu medicīniskās ekspertīzes nodaļā slēgta darba vieta Jūrmalā.

Centra 2016.gada 26.septembrī ar direktora rīkojumu Nr.V1.1.-4/47 "Par Valsts tiesu medicīnas ekspertīzes centra struktūrshēmas apstiprināšanu" apstiprināta Centra struktūrshēma, kas stājās spēkā ar 2016.gada 26.septembri, jo veiktas strukturālas izmaiņas, ieviešot projekta vadītāja amata vietu un Administratīvā nodrošinājuma nodaļas vadītāja vietnieka amata vietu, tajā apvienojot saimniecības pārziņa un iepirkumu speciālista amatus un pienākumus.

1.attēls. Centra struktūrshēma, apstiprināta 2016.gada 26.septembrī ar direktora rīkojumu Nr.V1.1.-4/47.

2. DARBĪBAS REZULTĀTI

2.attēls. Centra pamatfunkciju 2016.gada darbības rezultāti salīdzinājumā ar 2014. un 2015.gadu

3.tabula

Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes 2014.-2016.gadā

Rezultatīvais rādītājs	2014.gads	2015.gads	2016.gads
Tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes	19 833	18 883	18 357
Dzīvo personu ekspertīzes	8 773	8 143	8 139
Mirušo ekspertīzes	2 934	2 815	2 673
Tiesu histoloģijas laboratorija	2 447	2 283	2 230
Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorija	1 806	1 618	1 494
Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorija	499	370	328
Tiesu toksikoloģijas laboratorija	3 374	3 654	3 493
Latvijas audu bankas nodaļa (biotransplantātu skaits)	26	44	56
Tiesas sēdes	188	168	180
Izbraukumi uz notikuma vietām	148	106	130

2016.gadā kopumā veiktas 18 357 ekspertīzes un izpētes.

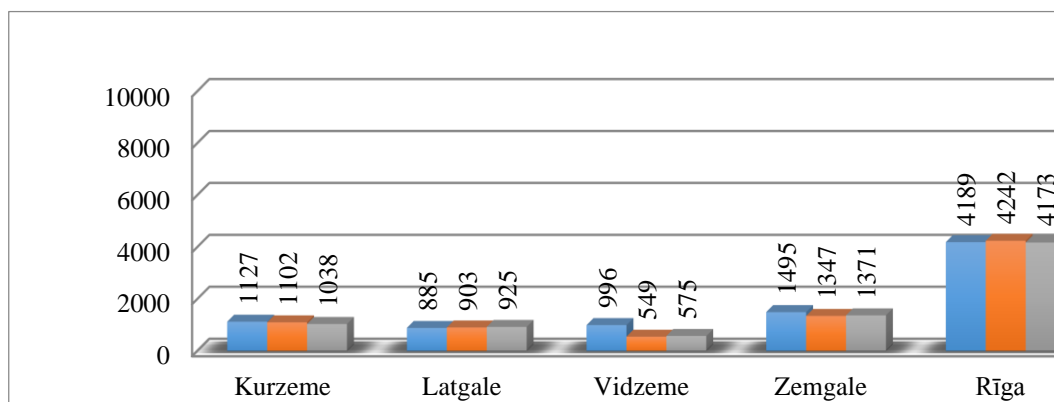
2016. gadā rezultātīvo rādītāju apjoms ir nedaudz samazinājies salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, taču tas joprojām ir plānotā apjoma ietvaros, jo ekspertīzes kļuvušas apjomīgākas un darbietilpīgākas. Rezultātīvo rādītāju kritums galvenokārt saistāms ar tiesu medicīnisko ekspertīžu samazinājumu mirušām personām, kas savukārt parāda kopējo tendenci valsī un ir saistāms ar iedzīvotāju skaita un līdz ar to arī ar kopējā mirstības rādītāja samazinājumu.

Analizējot EID laboratoriju darbu konstatēts, ka darba apjoms ir nedaudz samazinājies vai palicis līdzšinējā līmenī, bet izmeklējamu objektu skaits saglabājas salīdzinoši augsts.

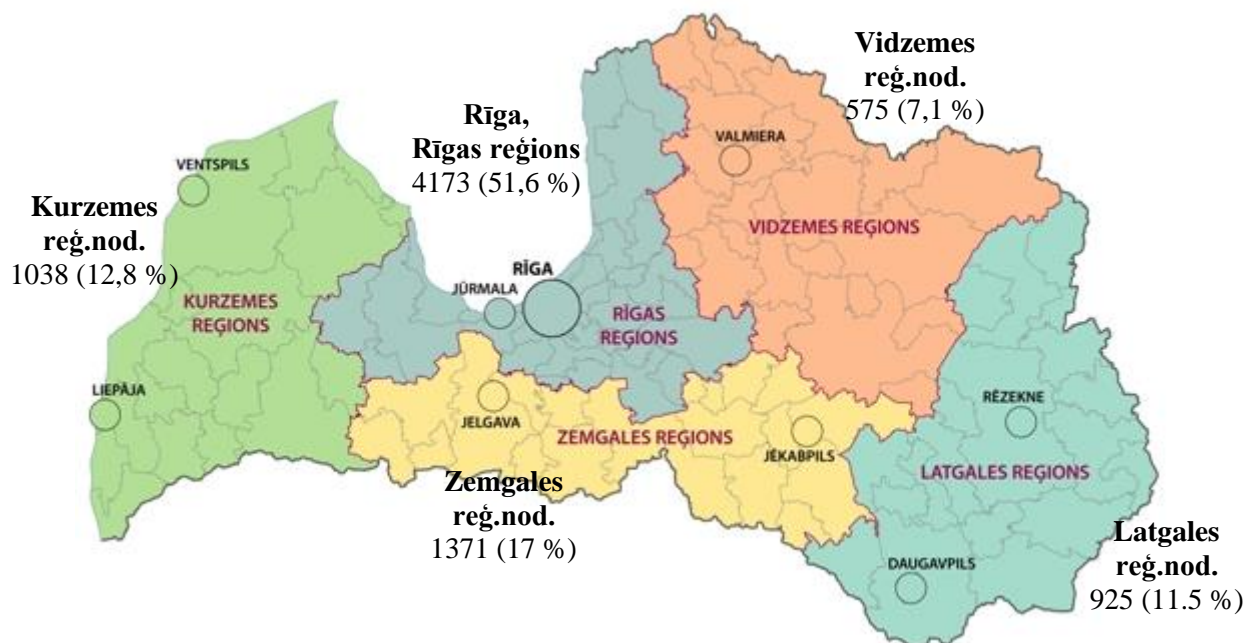
Sagatavoti bioloģiskā materiāla paraugi liķa bioloģiskā materiāla arhīvā, kurus atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 23.augusta noteikumiem Nr.620 „DNS Nacionālajā datu bāzē iekļaujamo ziņu, kā arī bioloģiskā materiāla un bioloģiskās izcelsmes pēdu izņemšanas kārtība” izmanto personu identifikācijai. Daļa no bioloģiskā materiāla paraugiem tiek izmantoti DNS Nacionālās datu bāzes uzturēšanai.

LABN 2016.gadā ieguva 57 biotransplantātus ārstniecības iestāžu vajadzībām.

2.1. DZĪVO PERSONU TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES

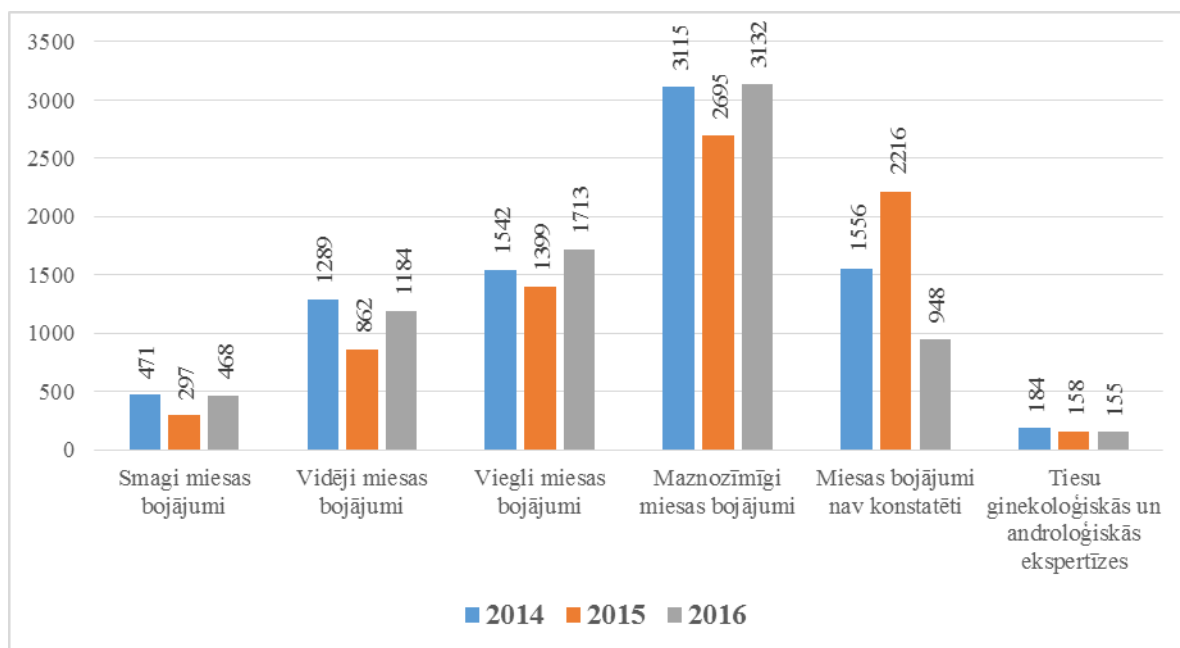
3.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīniskās ekspertīzes Latvijas reģionālajās nodaļās 2014.-2016.gadā

Kopējais dzīvo personu ekspertīžu skaits: 8082

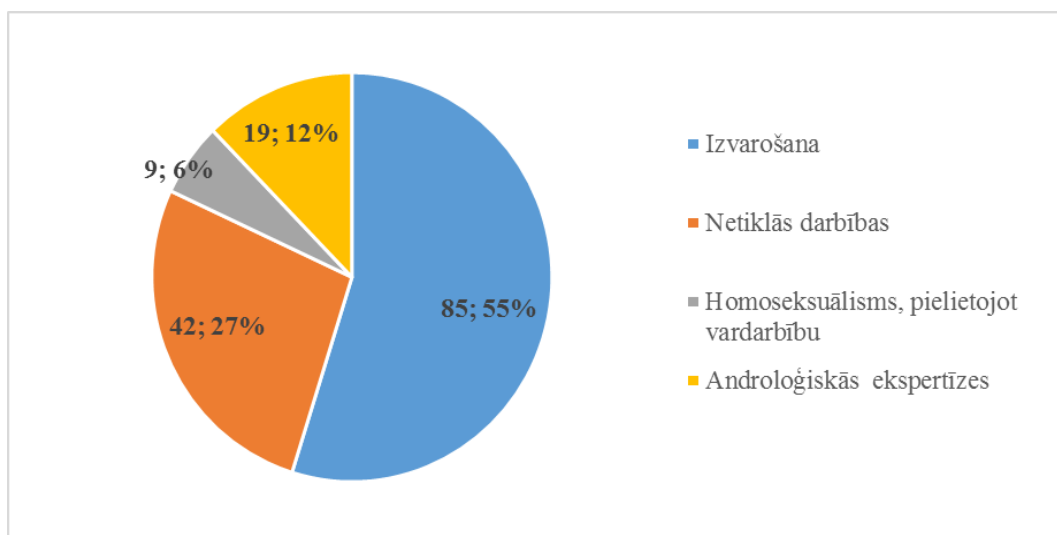
*% - no kopējā dzīvo personu ekspertīžu skaita

4.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits Latvijā 2016.gadā

5.attēls. Dzīvo personu tiesu medicīnisko ekspertīžu skaits 2014.-2016.gadā

Analizējot dzīvo personu ekspertīzes, vislielākais apjoms ir miesas bojājumu smaguma pakāpes noteikšanas ekspertīzes, kas sastāda aptuveni 94% no visām veiktajām ekspertīzēm un izpētēm, no tām smagu miesas bojājumu gadījumi ~ 6%, (2015.gadā – 4%), vidēji smagi miesas bojājumi – 16% (salīdzinoši 2015.gadā - 11%), viegli miesas bojājumi – 23% (2015.gadā-18%), maznozīmīgi ~ 41% (2015.gadā - 35%), miesas bojājumi nav konstatēti – 12% (2014.gadā – 29 %).

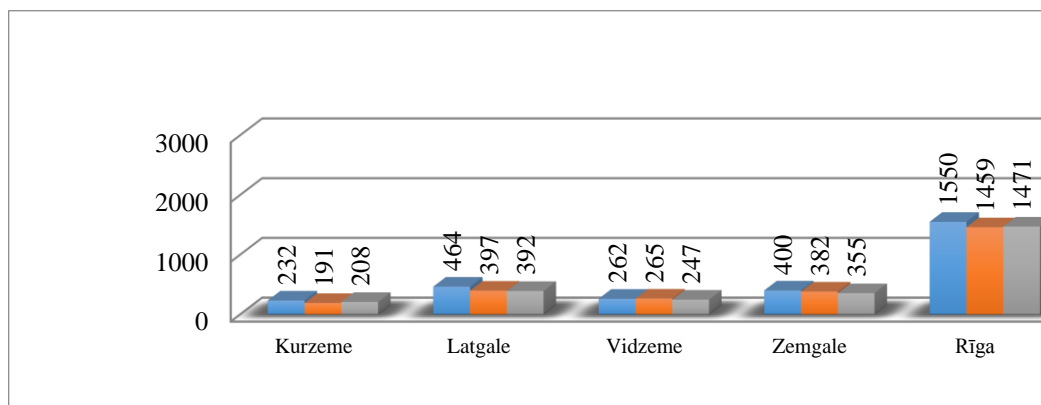

6.attēls. Tiesu ginekoloģisko un androloģisko ekspertīžu struktūra 2016.gadā.

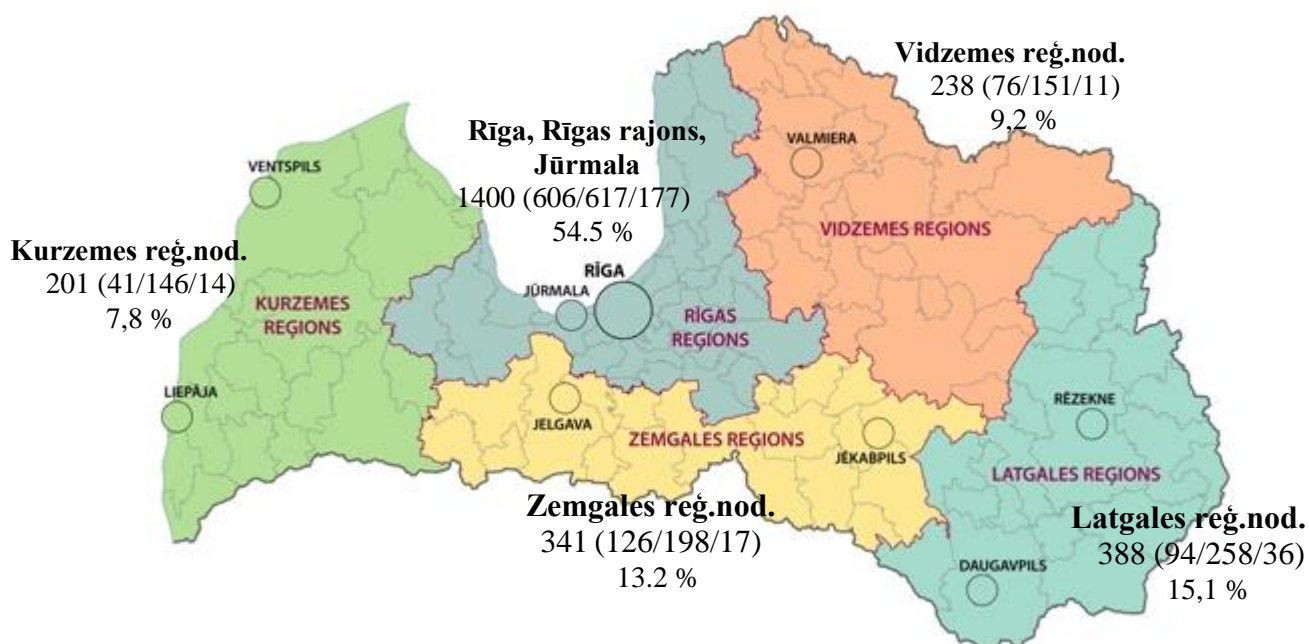
Dzimumnoziedzumos veikto ekspertīžu skaits nedaudz samazinājies salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem.

No tām procentuāli lielākais ekspertīžu skaits tiek veikts nepilngadīgām personām (līdz 18 gadu vecumam) - 2015.gadā – 107 gadījumi, 2016.gadā - 107 gadījumi.

2.2. MIRUŠO TIESU MEDICĪNISKĀS EKSPERTĪZES

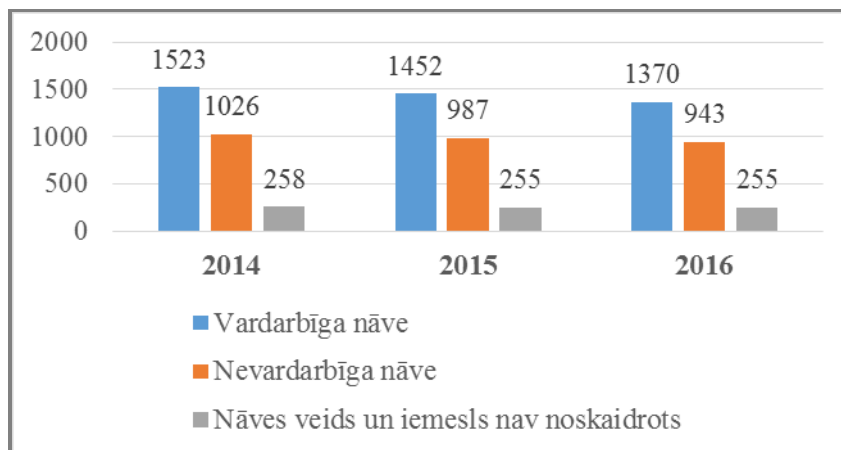

7.attēls. Mirušo tiesu medicīniskās ekspertīzes Latvijas reģionālajās nodaļās 2014.-2016.gadā.

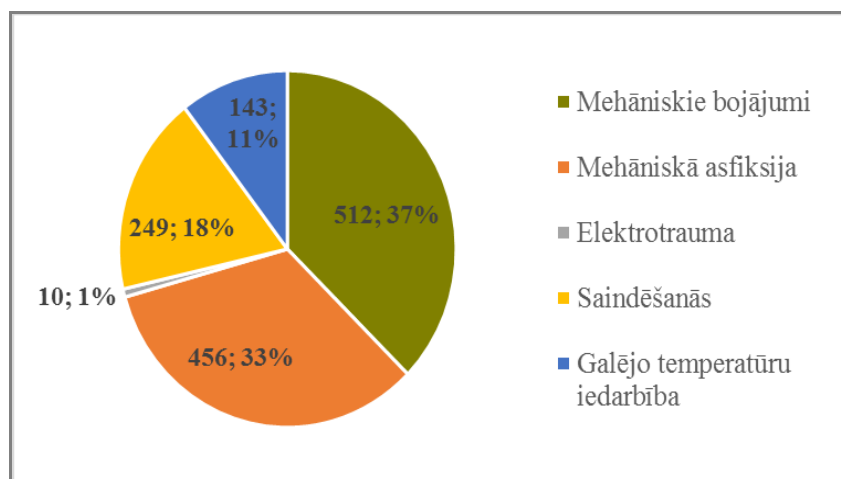

Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits	2568
Nevardarbīga nāve	943
Vardarbīga nāve	1370
Nāves cēlonis nav noteikts	255
*% - no kopējā autopsiju skaita	

8.attēls. Tiesu medicīnisko ekspertīžu (autopsiju) skaits Latvijā 2016.gadā.

9.attēls. Mirušo skaits pēc nāves veida 2014.-2016.gadā.

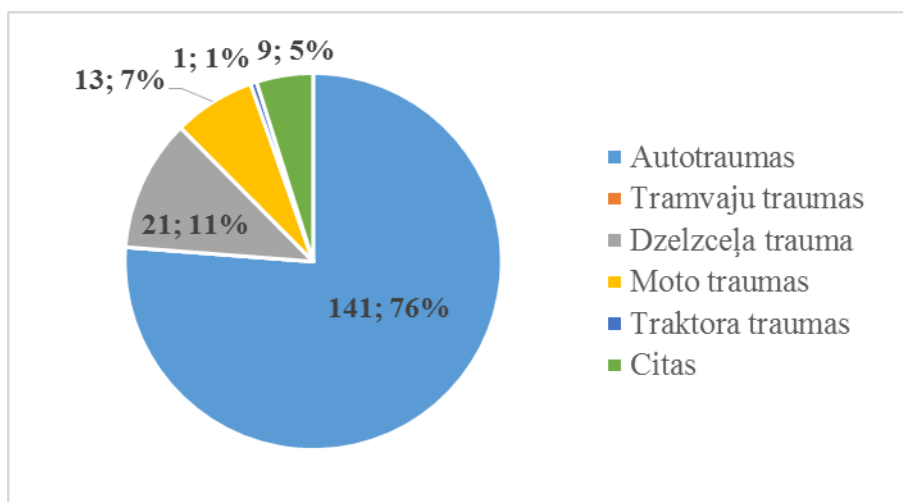

10.attēls. Vardarbīgas nāves veidi pēc mehānisma 2016.gadā.

4.tabula

Vardarbīgas nāves veidi pēc lietas apstākļiem Latvijā 2014.-2016.gadā

	2014	2015	2016
Slepkavības	107 (40)	126	95
Pašnāvības	365	359	395
Sadzīves un darba traumas:	1011	967	880
t.sk. noslīkuši	194	135	133
t.sk. gājuši bojā zemas temperatūras iedarbībā	118	91	120

11.attēls. Letālie ceļu satiksmes negadījumi 2016.gadā.

5.tabula

**Bērnu un pusaudžu (līdz 18 g.v.) vardarbīgās nāves veidi pēc lietas apstākļiem
Latvijā 2016.gadā**

	Bērni līdz 1 g.v.	Bērni no 1 līdz 10 g.v.	Bērni no 11 līdz 15 g.v.	Pusaudži no 16 līdz 18 g.v.	2016.gadā kopā
Nelaiemes gadījumi	5	9	2	4	20
Pašnāvības	0	0	1	3	4
Slepkavības	2	1	0	0	3
Kopā:	7	10	3	7	27

2.3. KOMISIJAS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES

6.tabula

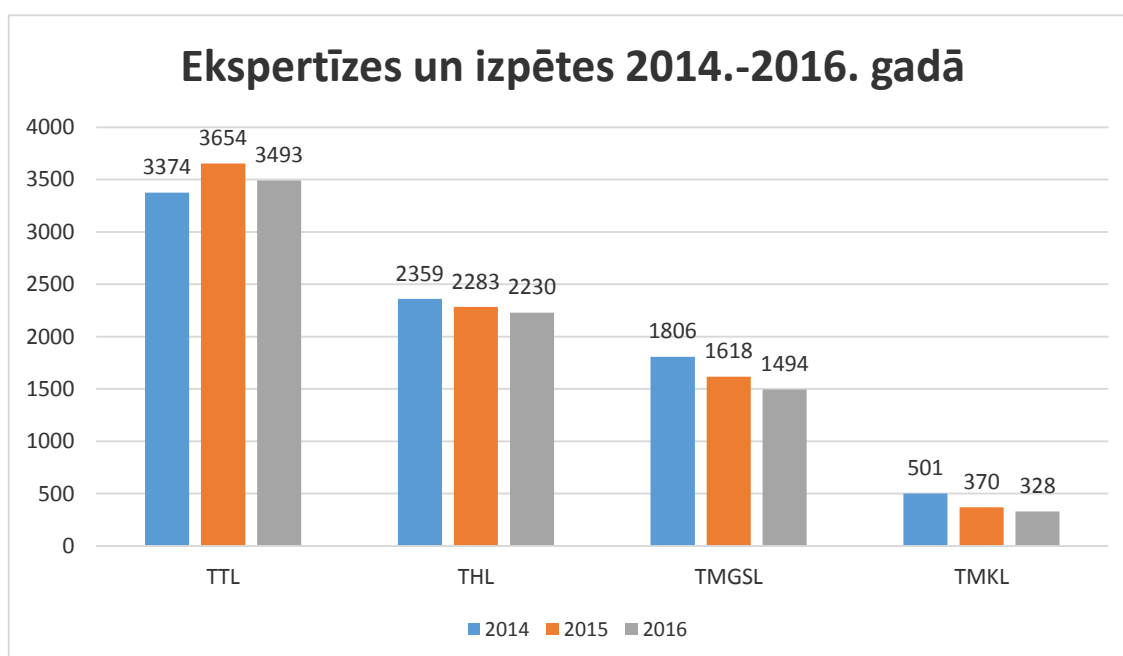
Komisijas ekspertīzes 2014.-2016.gadā Latvijā

	2014	2015	2016
Ekspertīžu kopējais skaits	104	103	92
Dzīvām personām	81	86	71(5*)
t.sk. atkārtotās	7	16	12
Mirušām personām	23	17	21(14*)
t.sk. atkārtotās	2	0	1

* t.sk. komisijas tiesu medicīnas ekspertīzes ārstniecības personu lietās.

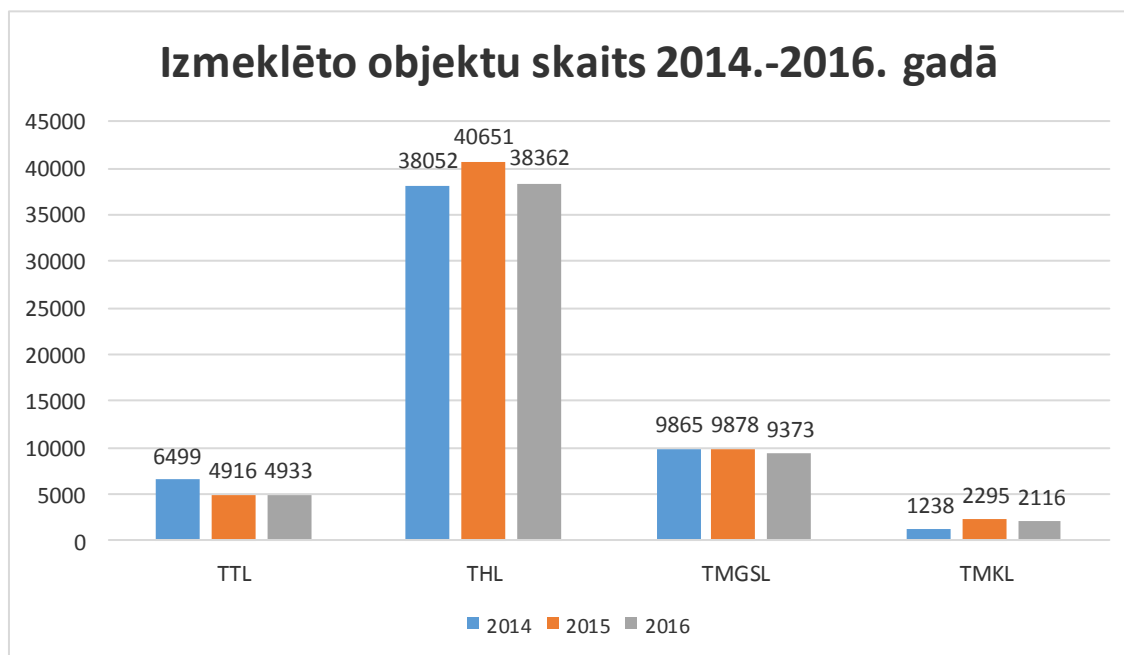
2.4. CENTRA LABORATORIJĀS VEIKTĀS EKSPERTĪZES UN IZPĒTES

2016. gadā EID laboratorijas kopumā veikušas **7545 ekspertīzes un izpētes** pēc procesa virzītāja un privātpersonu pieprasījumiem – attiecīgi lēmumiem un iesniegumiem, kā arī pēc EID nodaļu un RAKUS Toksikoloģijas un sepses klīnikas (līguma ietvaros) nosūtījumiem (7. attēls), tas ir **41,12% no visām (kopā 18 347) EID veiktajām ekspertīzēm un izpētēm**. Salīdzinoši ar 2015. gadu to skaits ir samazinājies par 380 gadījumiem, ko ietekmē arī salīdzinoši mazāks kopējais skaits EID. No minētā kopējā EID laboratorijās analizēto gadījumu skaita, 706 gadījumos tie ir bijuši maksas pakalpojumi, kas sastāda 92,04% no visiem EID veiktajiem maksas pakalpojumiem, bet, salīdzinoši ar 2015. gadu to skaits ir samazinājies – mazāk par 110 iesniegumiem.

12.attēls. Ekspertīzes un izpētes EID laboratorijās 2014.-2016.gadā.

Ja ekspertīžu un izpēšu skaitā pēdējos 3 gados vērojams samazināšanās, tad izmeklēto objektu skaitā vērojamas svārstības. Ja būtiski bija pieaudzis to skaits no 51 145 objektiem 2013. gadā līdz 57 740 objektiem 2015. gadā, tad **2016. gadā** konstatēts tā kritums – kopumā **izmeklēti 54 784 objekti**, kas ir par 2 956 objektiem mazāk nekā 2015. gadā. Laboratoriju darba apjoma analīzē ir vērā ņemama specifika un izmeklēto objektu skaits laboratorijās daudz objektīvāk nekā nosūtījumu skaits atspoguļo paveiktā darba apjomu un laboratorijas personāla darba noslogojumu.

13attēls. Izmeklēto objektu skaits EID laboratorijās 2014.-2016.gadā.

Tiesu histoloģijas laboratorijas (THL) funkcija ir veikt mirušo bioloģiskā materiāla tiesu histoloģiskās ekspertīzes un izpētes nāves cēloņa precizēšanai un noteikšanai.

Laboratorija strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai (sertifikāts Nr. L-201-A beztermiņa), kvalitātes nodrošināšanas nolūkos piedalās starplaboratoriju testēšanā Latvijas un starptautiskā mērogā.

Tiesu medicīnas ģenētikas un seroloģijas laboratorijas (TMGSL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu bioloģiskās – seroloģiskās un ģenētiskās tiesu medicīniskās ekspertīzes un izpētes, t.sk. veikt paternitātes, maternitātes un cita veida radniecības noteikšanas ekspertīzes, nodrošināt vardarbīgā nāvē un neatpazītu personu bioloģiskā materiāla uzglabāšanu DNS arhīvā.

TMGSL strādā atbilstoši prasībām, kas izvirzītas testēšanas laboratoriju darbībai – 2006.gada 24.novembrī Tiesu medicīnas klīnisko laboratoriju apvienībai izsniegts sertifikāts Nr.L-201-A, kas apliecina, ka tehniskā kompetence ir novērtēta un atzīta par atbilstošu “Vispārējām prasībām testēšanas laboratoriju darbībai” un laboratorija ir kompetenta veikt testēšanu šādās sfērās: imūnhematoloģija, molekulārā bioloģija.

Tiesu medicīniskās kriminālistikas laboratorijas (TMKL) funkcija ir veikt lietisko pierādījumu tiesu medicīniskās kriminālistiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. bojājumu, kas nodarīti ar dažāda veida priekšmetiem u.c., īpašību un to veidošanās mehānisma noteikšanu uz ādas, mīkstiem audiem, kauliem un iekšējiem orgāniem, kā arī uz apģērba; pielietotā priekšmeta identifikāciju pēc bojājumiem uz ķermeņa un apģērba; kaulu atlieku izmeklēšanu dzimtes, vecuma un auguma garuma noteikšanai; asins pēdu veidošanās mehānisma noteikšanu uz apģērba, u.c. priekšmetiem.

Tiesu toksikoloģijas laboratorijas (TTL) funkcija ir veikt dzīvu personu un mirušo bioloģiskā materiāla, lietisko pierādījumu tiesu toksikoloģiskās ekspertīzes un izpētes t.sk. veicot alkohola, tā homologu un „surogātu”, gaistošo toksisko vielu, kodīgo un destruktīvo vielu, narkotisko un psihotropo vielu, dažādu medikamentu u.c. veida vielu noteikšanu.

2016.gadā laboratorijā uzstādīta un aprobēta jauna moderna gāzu hromatogrāfijā pielietojama iekārta – headspace autosampler SHIMADZU HS-20; izstrādāta un validēta jauna metode “Kvantitatīva etilspirta noteikšana asinīs un urīnā ar gāzes fāzes hromatogrāfijas metodi”, kura 2016.gada 23.decembrī reģistrēta TEP ar Nr. 2-20/VTMEC-I/486IP.

2.5. LATVIJAS AUDU BANKAS NODAĻA

Latvijas audu bankas nodaļa (LABN) ir specifiska struktūrvienība, kas veic miruša cilvēka audu iegūšanu, primāro apstrādi, uzglabāšanu, nodod tos ārstniecības iestādēm sterilu transplantātu izgatavošanai, ko izmanto ķirurģiskā praksē dažādu slimību ārstēšanā.

LABN strādā saskaņā ar nacionālajiem un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem, kas attiecas uz audu iegūvi un izmantošanu.

Audu ieguve notiek saskaņā ar likumu “Par miruša cilvēka ķermeņa aizsardzību un cilvēka audu un orgānu izmantošanu medicīnā” un atbilstoši MK 2013.gada 22.oktobra noteikumu Nr.1176 “Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība” prasībām.

LABN pamatuzdevums ir iespēju robežās nodrošināt ārstniecības iestādes ar primāriem bioloģiskiem objektiem – transplantātiem no cilvēka audiem:

- radzenes transplantātiem acu traumu ārstēšanai,
- kaulu un skrimšļu fragmentiem.

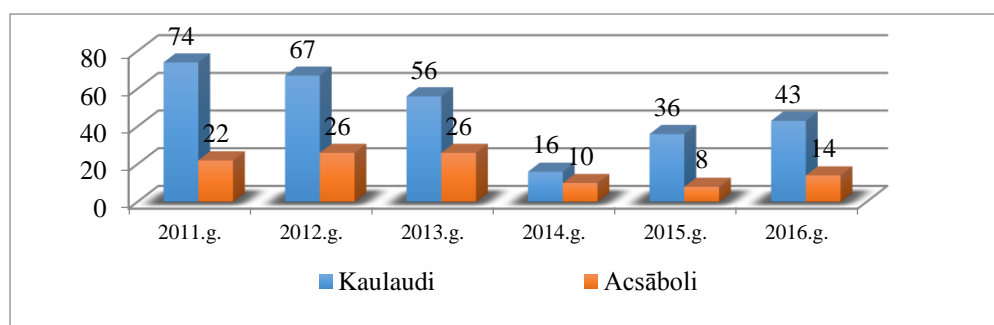
Ar 2015.gada 15.janvāri LABN tiesīga veikt audu un šūnu izmantošanas darbības saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.1176 „Cilvēka audu un šūnu izmantošanas kārtība”: kaulu, acu audu un ribu skrimšļu ziedošana, ieguve, laboratoriskā izmeklēšana, apstrāde un uzglabāšana (ZVA audu un šūnu izmantošanas atļauja Nr. AC-2).

Latvijas audu bankas nodaļā salīdzinājumā ar iepriekšējiem 2 gadiem donoru skaits un iegūto audu apjoms ir nedaudz pieaudzis.

7.tabula.

Latvijas audu bankas nodaļas darba veida un apjoma apkopojums (2013.-2016.g.)

Biotransplantātu veids:	2013.g.	2014.g.	2015.g.	2016.g.
Acsāboli	26	10	8	14
Kaulaudi	56	16	36	43
Kopā	82	26	44	57
Donoru skaits	14	5	10	13

14.attēls. Iegūto kaulaudu un radzeņu transplantātu daudzuma salīdzinājums (2011.-2016.gadā)

2.6. ZINĀTNISKI METODISKĀ PADOME

Zinātniski metodiskā padome (ZMP) ir Centra struktūrvienība, kas darbojas Centra direktora pakļautībā, pildot padomdevēja funkcijas.

ZMP darbības mērķis ir nodrošināt Centra metodisko, zinātnisko un konsultatīvo funkciju, veicināt darbinieku kvalifikācijas celšanu, iezīmēt Centra zinātniski – tehniskās attīstības virzienus, sekmēt zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas īstenošanu un koordināciju Centrā.

Galvenie ZMP uzdevumi ir:

- sniegt priekšlikumus zinātniskās pētniecības attīstībā un veikšanā, veicināt zinātniskus pētījumus uz Centra bāzes, izskatīt pētnieciskos projektus;
- izstrādāt, izskatīt un apstiprināt pielietojamās metodes un metodiskos norādījumus, instrukcijas un citus dokumentus tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanai; veicināt jaunu metožu izstrādi un ieviešanu praksē;
- sadarbībā ar augstākajām izglītības iestādēm un Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju organizēt pēcdiploma izglītību (rezidentūru) tiesu medicīnas jomā; izstrādāt priekšlikumus pēcdiploma izglītības pilnveidošanai;
- sadarbībā ar Latvijas Tiesu medicīnas ekspertu asociāciju, Centra tiesu medicīnas ekspertiem organizēt zinātniskas konferences par aktuāliem tiesu medicīnas jautājumiem un organizēt speciālistu kvalifikācijas celšanas pasākumus tiesu medicīnas jomā; kā arī sadarboties ar citu valstu tiesu medicīnas un citiem zinātniski-pētnieciskiem centriem.

Centra pamatdarbības nodrošināšanai sadarbībā ar RSU rezidentūru tiesu medicīnas eksperta specialitātē 2016.gadā apgūst 11 rezidenti (t.sk., 3 – akadēmiskajā atvaļinājumā).

Trīs rezidenti pēc RSU profesionālās augstākās izglītības diploma, kas apliecina tiesu medicīnas eksperta kvalifikācijas iegūšanu, Latvijas Ārstu biedrības izsniegto sertifikātu tiesu medicīnas eksperta pamatspecialitātē un Tiesu ekspertu padomes izsniegto tiesu eksperta sertifikātu tiesu medicīniskās tiesu ekspertīzes dzīvo un mirušo personu tiesu medicīniskās izpētes specialitātē iegūšanas turpina darbu Centrā kā tiesu medicīnas eksperti.

Apmācību specialitātē 24.02. "Ķīmiski toksikoloģiskā izpēte narkotisko, psihotropo, toksisko vielu, spirta, tā homologu un aizvietotāju noteikšanai" pabeigusi jauna speciāliste un ir sagatavota tiesu eksperta pārbaudījuma kārtošanai Tiesu ekspertu padomē.

Rezidentūras apmācības laiks tiesu medicīnā pašreiz ir 3 gadi, atbilstoši likumdošanai un saskaņā ar Eiropas standartiem no 2016.gada rezidentūra tiesu medicīnā pagarināta līdz 4 gadiem. Izstrādāta un pilnveidota Tiesu medicīnas eksperta specialitātes rezidentūras ceturtais gada programma (programmas vadītājs O.Teteris). Rezidentūras programma aktualizēta un pārtulkota angļu valodā programmas akreditācijai nākamajam 5 gadu periodam, iesniegta RSU Tālākizglītības fakultātei.

84 Centra darbinieki (eksperti, ārstniecības personu atbalsta personāls) piedalījās tālākizglītības programmas "Tiesu medicīnas ekspertīze" apgūvē (no 2015.gada oktobra līdz 2016.gada maijam). Divpadsmit Centra darbinieki - vecākie tiesu medicīnas eksperti un ZMP pārstāvji pēcdiploma tālākizglītības profesionālās pilnveides programmas "Tiesu medicīnas ekspertīze" ietvaros sagatavoja un lasīja lekcijas.

Kopumā Centrā ir 18 apmācītājiem tiesu medicīnas eksperti (P34) un 2016.gadā rezidentu mācības vadīja 15 apmācītājiem Centra eksperti.

2016.gada 7.jūlijā EID vadītāja vietniece J.Vamze-Liepiņa veiksmīgi aizstāvēja Medicīnas doktora disertāciju "Reaktogenitātes raksturojums attālinātos laika periodos pēc kaulaudu aizvietojošo biomateriālu implantācijas".

Sadarbībā ar RSU Antropoloģijas un anatomijas institūtu Starptautiski citējamā žurnālā "PLUS ONE" recenzēts un pieņemts publikācijai zinātniskais raksts: "*Structural and Ultrastructural Alterations in Human Olfactory Pathways and Possible Associations with Herpesvirus 6 Infection*; PONE-D-16-27503R2" (līdzautors O.Teteris).

3. PROGRAMMAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

Centra pamatdarbība 2016.gadā finansiāli tika nodrošināta no valsts budžeta līdzekļiem un pašu ieņēmumiem apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze”, apakšprogrammas „Rezidentu apmācība” un programmas „Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums” ietvaros.

2016.gada finanšu resursi izdevumu segšanai –	EUR 2 671 787, tajā skaitā:
– dotācija no vispārējiem ieņēmumiem –	EUR 2 612 111 (98 %);
– maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi –	EUR 59 676 (2 %).

Budžeta apakšprogrammas „Tiesu medicīniskā ekspertīze” ietvarā Centrs apguva finansējumu 2 349 788 EUR apmērā un veica sekojošas aktivitātes:

- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana vardarbīgā nāvē mirušajiem, neatpazītām mirušām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana cietušajām un aizdomās turētām personām;
- tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšana lietiskajiem pierādījumiem;
- konsultatīvas palīdzības sniegšana tiesībaizsardzības un ārstniecības iestādēm tiesu medicīnas jomā;
- iespēju robežās ārstniecības iestāžu nodrošināšana ar audu transplantātiem.

Pašu ieņēmumu plāns nav izpildīts par 21 926 EUR saistībā ar pieprasījuma pēc maksas pakalpojumiem samazinājumu.

Ar Ministru kabineta 01.06.2016. rīkojumu Nr. 315 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" (Finanšu ministrijas 07.06.2016. rīkojums Nr.262) piešķirti līdzekļi, lai Centrs nodrošinātu informācijas tehnoloģiju infrastruktūras nomaiņu, tehnoloģisko iekārtu un mikroskopu iegādi, kā arī veiktu telpu remontdarbus. Pārskata periodā tika apgūts finansējums 208 388 EUR apmērā:

- par 27 274 EUR veikta tehnoloģiskā nodrošinājuma laboratoriju vajadzībām (spektrofotometrs, audu homogenizators, mikrotomi, centrifūga, u.c.) iegāde;
- par 35 315 EUR veikta mikroskopu (4 digitālie mikroskopi un 1 binokulārais gaismas mikroskops) iegāde;
- par 36 428 EUR veikta kravas lifta nomaiņa mirušo personu transportēšanai no aukstuma kamerām;
- par 38 534 EUR veikta IT infrastruktūras nomaiņa (servera un tā komplektācijas, datu rezerves kopēšanas iekārtas, uguns mūra, RVS Horizon nodrošinājuma ar Personāla moduli iegāde);
- par 70 836 EUR veikti remontdarbi, lai veiktu pārvietošanos no telpām Maskavas ielā 80, Rīgā uz Hipokrāta ielu 2, k-17, Rīgā (01.12.2016. Veselības ministrija nodeva

Centra lietošanā Eksperimentālās klīnikas ēku, kas atrodas Hipokrāta ielā 2, k-17, Rīgā).

Budžeta apakšprogrammas “Rezidentu apmācība” ietvarā Centrs apguva finansējumu 113 611 EUR apmērā un veica tiesu medicīnas nozares speciālistu sagatavošanu, nodrošinot rezidentūru vidēji 13 rezidentiem gadā.

8.tabula.

Nr. p.k.	Posteņa nosaukums	Iepriekšējā 2015.gada (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā (2016.g.)	
			apstiprināts likumā par budžetu	faktiskā izpilde I pusgadā
1.	Ieņēmumi (kopā):	2 484 857	2 693 727	2 671 787
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem kopā	2 401 664	2 612 125	2 612 111
1.1.1.	tai skaitā: dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 401 664	2 612 125	2 612 111
1.1.2	Transferti	26 102		
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	57 091	81 602	59 676
2.	Izdevumi (kopā):	2 477 335	2 693 727	2 671 61
3.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	2 450 444	2 545 110	2 522 475
3.1.	Atlīdzība:	2 219 646	2 257 182	2 234 548
3.1.1.	atalgojums	1 710 729	1 790 418	1 790 418
3.1.2.	darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas, sociālie pabalsti un kompensācijas	508 917	466 764	444 130
3.2	Preces un pakalpojumi:	216 787	287 928	287 927
3.2.1.	komandējumi	11 075	3 978	3 978
3.2.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	205 712	283 950	283 949
4.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	26 891	148 617	148 586
4.2.1.	kapitālās iegādes	14 071	102 682	102 665
	intelektuālie īpašumi	0	9 492	9 492
4.2.2.	kapitālais remonts, rekonstrukcija	12 820	36 443	36 429

Centra darbības nodrošināšanai piešķirtā dotācija no vispārējiem ieņēmumiem un iekasētie pašu ieņēmumi izlietoti saskaņā ar LR Veselības ministrijas apstiprinātajiem finansēšanas plāniem un tāmēm.

4. UZLABOJUMI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UN IESTĀDES ADMINISTRĒŠANAI

Sabiedrības informēšana par Centra sniegtajiem pakalpojumiem: aktualizēta un papildināta informācija Centra ārējā mājaslapā.

Veikta ekspertīžu kvalitātes kontrole: atbilstoši procedūrai VTMEC-P-03 "Testēšanas rezultātu iekšējā kvalitātes kontrole" un apstiprinātajam plānam reizi pusgadā veikta EID struktūrvienību Eksperta atzinumu kvalitātes kontrole.

Veikti iekšējie kvalitātes auditi: pamatojoties uz Centra 2016.gada 15.augustā apstiprināto "Valsts Tiesu medicīnas ekspertīzes centra EID laboratoriju iekšējo kvalitātes auditu programma 2016.gadam" un 2016.gada 8.novembrī apstiprināto "VTMEC EID laboratoriju atbalsta funkciju un EID nodaļu iekšējo kvalitātes auditu programmu 2016.gadam", 2016.gadā Centrā veikti 14 horizontālie iekšējie kvalitātes auditi. 2016.gadā konstatēti 24 novērojumi, 3 neatbilstības un sniegti 11 priekšlikumi - kopumā vērojama pozitīva tendence - turpina samazināties konstatēto neatbilstību skaits, kam kā iemesls varētu būt Centra darbinieku zināšanu palielināšanās un izpratnes gūšana par pārvaldības sistēmas prasībām, kas jāievēro savā darbā.

Veiktas korektīvās un preventīvās darbības: konstatētajām neatbilstībām tika veiktas korektīvās un/vai korekcijas darbības, veikts efektivitātes izvērtējums.

Veikta klientu apmierinātības aptauja: 2016.gadā laika posmā no 16.novembra līdz 30.novembrim, sagatavots "2016.gada klientu aptaujas rezultātu izvērtējums" un rezultāti prezentēti 2016.gada pārskata sanāksmē.

Veikta laboratoriju iekārtu kalibrēšana un verificēšana - mehāniskās pipetes (28), termometri (19), bīdmērs (1), manometri (6), lineāls (1), aerometrs (3), pelviometrs (1), auguma mērītājs (1), sfigmomanometrs mehāniskais (1), svāri (4); pārbaudes - amplifikatori (2), analizators (1), centrifūgas (6).

Veikti pasākumi IT infrastruktūras pilnveidošanā, t.sk. nodrošināta e-pastu pieejamība visiem darbiniekiem, kas uzlabo komunikācijas iespējas ar klientiem, uzlabota IS veikspēja, apzināti un novērsti būtiskākie trūkumi informācijas aprītē.

Nodrošināta visu Centra reģionālo struktūrvienību apvienošana kopīgā vienotā informācijas tehnoloģiju infrastruktūrā - visās nodaļās ir pieejams failu serveris un visi datori ir saslēgti vienotā tīklā, kas nodrošina to centralizētu vadību un uzraudzību.

Ārējo institūciju vērtējumi:

2016.gadā LATAK uzraudzības novērtējumā tika apstiprināta akreditācijas saglabāšana (LATAK piešķirtais reģistrācijas Nr. LATAK-T-484-02-2013) Centra laboratorijām atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” sekojošās sfērās:

- DNS genotipa noteikšana cilvēka bioloģiskajā materiālā;
- psihoaktīvo vielu identificēšana bioloģiskajā materiālā un lietiskajos pierādījumos;
- ķīmisko elementu (no Ca līdz U) noteikšana bioloģiskajos objektos un šķidrumos.

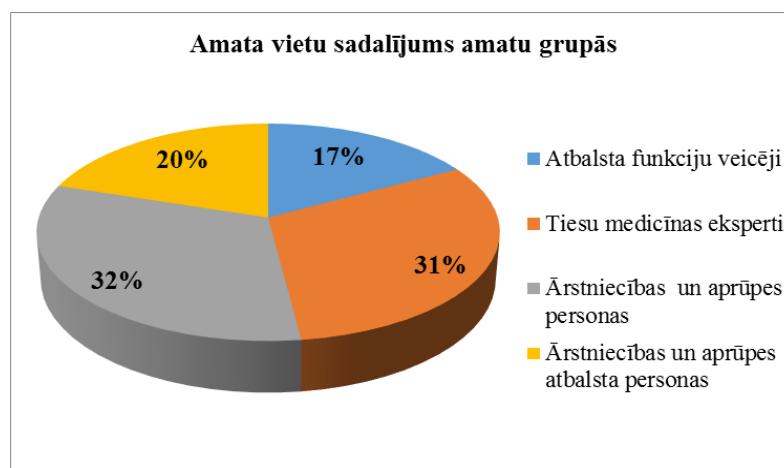
2016.gadā ZVA veica pārbaudi Latvijas aužu bankas nodaļā, lai pārliecinātos par tās atbilstību normatīvo aktu prasībām. Uzraudzībā tika konstatēti nebūtiski trūkumi, kas nerada risku procesa kvalitatīvai norisei un nodaļa darbu turpina.

5. PERSONĀLS

Centra funkciju sekmīgai nodrošināšanai Centrā strādā augsti kvalificēts personāls: pamatdarbības funkciju veicēji - vecākie tiesu medicīnas eksperti, tiesu medicīnas eksperti un pamatdarbības funkciju veicēju atbalsta personāls - laboranti, ekspertu palīgi, māsu palīgi un sanitāri. No pamatdarbības funkciju veicējiem 14 ir valsts civildienesta ierēdņi (struktūrvienību vadītāji un viņu vietnieki).

9.tabula.

Nr. p.k.	Amata nosaukums	Amata vietu skaits	Slodze
Kopā, no tiem:		166	153,70
Administratīvā vadība		2	2
Atbalsta funkciju veicēji		26	24
Pamatdarbības funkciju veicēji, no tiem:		138	127,70
Tiesu medicīnas eksperti		52	48,70
	Direktora vietnieks, Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītājs	1	1
	Ekspertīzes un izpētes departamenta vadītāja vietnieks	1	1
	Nodaļas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	6	6
	Laboratorijas vadītājs, vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Laboratorijas vadītājs, vecākais tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Nodaļas vadītāja vietnieks - vecākais tiesu medicīnas eksperts	1	1
	Vecākais tiesu medicīnas eksperts	28	26
	Vecākais speciālists - tiesu medicīnas eksperts	3	3
	Tiesu medicīnas eksperts	5	5
	Ārsts patologs	2	1
	Ārsts stažieris	1	0,7
Ārstniecības un aprūpes personas		52,5	49,75
	Galvenā māsa	1	1
	Sertificēts biomedicīnas laborants	16	16
	Eksperta palīgs	35,5	32,75
Ārstniecības un aprūpes atbalsta personas		33,5	29,25
	Māsu palīgs	5	4,25
	Sanitārs	24,5	21
	Reģistrators	4	4

15.attēls. Amata vietu % sadalījums pa amatu grupām 2016.gada 31.decembrī.

Personāla rotācija un mainība

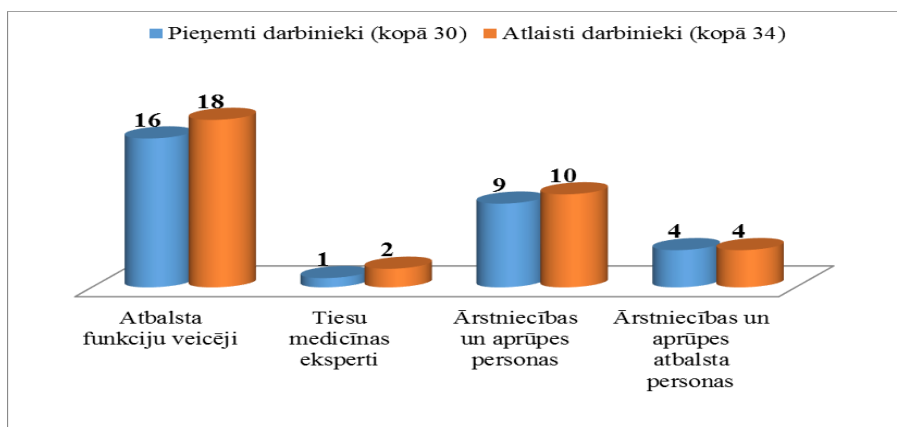
Nodarbināto skaits 2016.gadā bija vidēji 158 darbinieki, darbinieku maiņas koeficients 20 % (pēc atbrīvoto darbinieku skaita), kas vērtējams kā tuvs kritiskajai robežai.

2016.gadā darba tiesiskās attiecības izbeigtas ar 29 darbiniekiem, valsts civildienesta attiecības izbeigtas ar 5 ierēdņiem.

Pārcelšanas kārtībā resora ietvaros ierēdņa amatā pārceltas 5 amatpersonas (Centra direktors, Personālvadības un juridiskās nodaļas vadītājs, Personālvadības un juridiskās nodaļas vadītāja vietnieks juridiskajos jautājumos, Personālvadības un juridiskās nodaļas vecākais personāla speciālists un Administratīvā nodrošinājuma nodaļas vadītājs).

Notikuši 2 ierēdņu amata konkursi, kas noslēgušies rezultatīvi. Personāla atlases rezultātā darba tiesiskās attiecības nodibinātas ar 28 darbiniekiem.

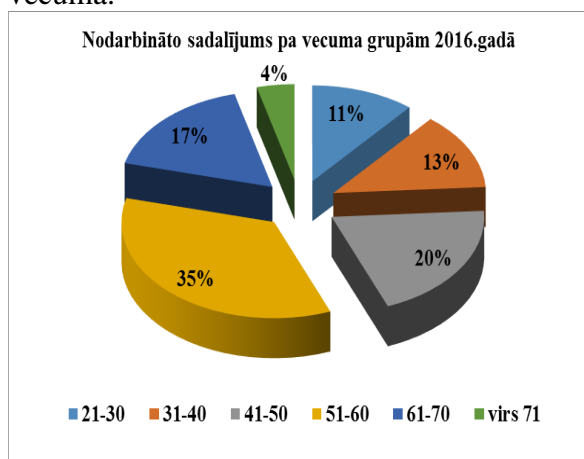
Personāla mainības koeficients 2016.gadā ir 20% (aprēķināts pēc atbrīvoto darbinieku skaita pret vidējo darbinieku skaitu noteiktā laika posmā), kas ir par 8% lielāks nekā 2015.gadā. Lai arī darbinieku maiņas koeficients ir tuvu kritiskajai robežai, tas pamatots ar darbinieku lielo mainību un Veselības ministrijas iniciētu rotāciju atbalsta funkciju veicēju vidū.

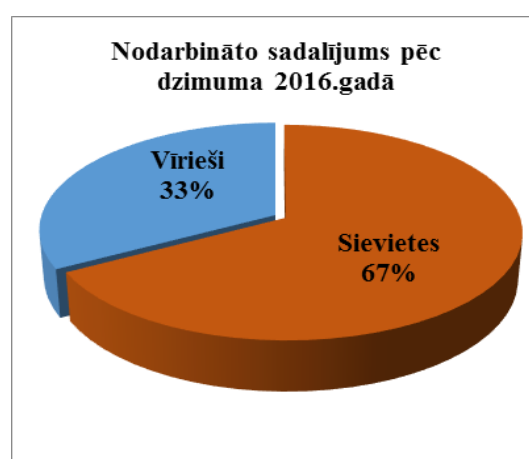
16.attēls. Centra pieņemto un atbrīvoto darbinieku skaits pa amata grupām 2016.gadā.

Nodarbināto sadalījums pēc izglītības ir sekojošs: augstākā izglītība ir 50%, profesionālā vidējā izglītība ir 39%, vispārējā vidējā izglītība ir 8% un arodizglītība ir 3% strādājošo.

Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām ir sekojošs 44 % no Centra nodarbināto ir vecumā līdz 50 gadiem, vairāk kā puse jeb 56% nodarbināto ir no 51 gada vecuma.

17.attēls. Nodarbināto sadalījums pa vecuma grupām.

18.attēls. Nodarbināto sadalījums pa dzimumu.

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Klientiem (tiesībsargājošām iestādēm) sniegtas konsultācijas, t.sk., lēmumos jautājumu sagatavošanā, ekspertīžu metožu izvēlē, rezultātu izpratnē u.c. gadījumos, kā arī Centra darbinieki (eksperti) veica konsultatīvu darbu lekciju, semināru un skaidrojošu pārrunu veidā medicīnas un tiesībsargājošo iestāžu pārstāvjiem (dažādos līmeņos – iestādes līmenī, nodaļas līmenī, individuālas pārrunas ar ārstiem/ tiesībsargājošo iestāžu darbiniekiem) ar mērķi nepilnību novēršana medicīniskajā/ tiesībsargājošo iestāžu Centram iesniedzamajā dokumentācijā. Fiziskām personām sniegtas konsultācijas par Centrā sniegtajiem maksas pakalpojumiem un to pieejamību.

Uzturēta Centra mājaslapā esošā informācija par Centra sniegtajiem pakalpojumiem un normatīvajiem aktiem. Izveidota atsevišķa sadaļa “Kvalitātes vadība” kur izvietota informācija klientiem par kvalitātes jautājumiem un 2016.gada klientu aptaujas apkopojuma rezultāti.

Organizēta elektroniska klientu - procesa virzītāju aptauja un izvērtēti aptaujas rezultāti: klientu apmierinātības aptauja veikta laika posmā no 2016.gada 16.novembra līdz 30.novembrim. Rezultāti klientiem īsa pārskata veidā publicēti Centra mājaslapas jaunizveidotajā sadaļā - Kvalitātes vadība. 2016.gadā ir saņemtas 5 reizes vairāk (165) klientu aptaujas anketas salīdzinājumā ar 2015.gadu (32), kas vērtējams pozitīvi, jo dati ticamāk ataino klientu apmierinātību, kā arī saņemti dažādi viedokļi, ieteikumi un plašāki komentāri. Kopumā procesa virzītāji ir apmierināti ar Centru, tā sniegtajiem pakalpojumiem un Centra darbiniekiem. Vislielākā apmierinātība ir ar Centra darbinieku attieksmi un viszemāk vērtētas iestādes telpas un orientēšanās tajās.

Centra darbinieki, t.sk., vadība un struktūrvienību vadītāji piedalījušies profesionālo apmācību programmu realizācijā Valsts policijas darbiniekiem, Latvijas Universitātes Juridiskās un Ķīmijas fakultātes studentiem, Valsts policijas koledžas studentiem, Alberta koledžas un Biznesa augstskolas Turība studentiem, Latvijas Lauksaimniecības universitātes Veterinārmedicīnas fakultātes studentiem, Rīgas Stradiņu universitātes rezidenti un Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes studentiem un rezidenti.

Centra speciālisti snieguši informāciju masu medijiem par izmeklēto nāves gadījumu statistiku, par bērnu un pusaudžu pašnāvībām, par nosalušajiem, u.c. gadījumu statistiku.

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Centra tiesu medicīnas ekspertiem 2016.gadā notikusi informatīva sadarbība ar kolēģiem Lietuvas Valsts tiesu medicīnas dienestu un Igaunijas tiesu ekspertīžu centru, kā arī ar Eiropas narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra un tā Fokāla punkta par mirstību saistībā ar narkotisko un psihotropo vielu lietošanu, pārstāvjiem.

Sniegti dati SPKC - Eiropas narkotiku un narkomānijas uzraudzības centra Fokālajam punktam par mirstību saistībā ar narkotisko un psihotropo vielu lietošanu Rīgā un Latvijā.

Dalība ECAD (*European countries against drugs*) organizētajās konferencēs bija nozīmīga gan zināšanu papildināšanas, gan pieredzes apmaiņas ziņā.

Centra tiesu medicīnas eksperti un rezidenti 2016.gadā piedalījās:

1. ECAD konference “*Baltic Spice Alert Project*” Tallinā, Igaunijā, organizētājs ECAD, (26.-27.05.2016).
2. ECAD Starptautiska konference „Spaisa” nāvējošais šarms”, Rīgas Stradiņa universitāte, Rīga, Latvija, organizētājs ECAD (27.01.2016.)
3. ECAD konference Stokholmā, Zviedrija, organizētājs ECAD, (03.11.2016.).
4. Starptautiskās patologu asociācijas 23. Baltijas –Vācu simpozijs un 5. IAP Baltijas divīzijas simpozijs, Tartu, Igaunija, organizētājs Starptautiskā patologu asociācija, (04.-08.05.2016).
5. Starptautiskā Zinātniski praktiskā konference “*Topical issues of forensic medicine*” Minskā, Baltkrievijā. (05.10.2016.- 08.10.2016.). Konferencē Centra eksperti uzstājās ar prezentācijām:
 - 3.1. THL vadītājs V.Trušus ”Sepses morfoloģiskās parādības narkomānam, kurš slimojis ar AIDS”.
 - 3.2. TTL vadītājs D. Tribis uzstājās ar prezentāciju “Jaunās psihoaktīvās vielas Latvijā”.
6. Seminārs – “Mikroskopija. Life Science Research.” Leica Microsystems; organizētājs SIA “Labochema” (24.05.2016.).
7. Starpvalstu kvalitātes kontroles pasākumos un darba Pieredzes apmaiņas vizītēs Lietuvas tiesu ekspertīžu centrā un Igaunijas Tiesu ekspertīžu institūta Tiesu ķīmijas un Tiesu toksikoloģijas laboratorijā.
8. Dalība GRETA (*Group of Experts on Action against Trafficking in Human Beings*) delegācijas vizītes sanāksmē, Iekšlietu ministrijas koordinētajā Eiropas Padomes Konvencijā par cīņu pret cilvēku tirdzniecību paredzēto saistību izpildi (28.01.2016.).

Centra eksperti un vadība vizītes laikā Lietuvas Valsts tiesu medicīnas dienestā, Viļņā, ieguva papildus pieredzi gan ekspertīzei nepieciešamo telpu iekārtojumā, gan jauno tehnoloģisko iekārtu pielietojumā; tika pārrunāta arī jauno speciālistu apmācību programma. Vizīte Igaunijas Tiesu ekspertīžu institūta Tiesu ķīmijas un Tiesu toksikoloģijas laboratorijās sniedza būtisku informāciju Centra ekspertiem gan par pielietotām tehnoloģijām un iekārtām, gan laboratorijas telpu iekārtojumu.

Kā viena no starptautiskajām sadarbības formām Centram ir dalība starptautiskajās prasmes pārbaudēs/ kontroldarbos. 2016.gadā kontroldarbos piedalījās TMĢSL, THL un TTL eksperti:

1. Dalība GEDNAP (*German Society of Legal Medicine DNA Profiling Group* – Vācijas Tiesu medicīnas biedrības DNS profila noteikšanas grupa) organizētajās starptautiskajās

prasmes pārbaudēs (sadarbība no 2001.gada). TMĢSL 2016.gada saņēma sertifikātus par veiksmīgu dalību 2015.gada pārbaudes darbā (kopumā ir pozitīvs novērtējums par visām TMĢSL pielietojamām autosomālajām, X-hromosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikāciju). 2016.gada jūnijā saņemti sertifikāti par dalību 2015.gada pārbaudes darbā, saņemot pozitīvu novērtējumu par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, X-hromosomālajām un Y-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikāciju. 2016.gada 16.decembrī nosūtīti pārbaudei 2016.gadā veikto starptautisko pārbaudes darbu rezultāti par visām laboratorijā pielietojamām autosomālajām, Y-hromosomālajām un X-hromosomālajām sistēmām, kā arī traipu identifikācijām).

2. Dalība UNODC (United Nations Office on Drugs and Crime) (*International quality assurance programme International collaborative exercise ICE*) organizētajā kontrol darbā, Tiesu toksikoloģijas laboratorija saņemot pozitīvu vērtējumu.
3. Starplaboratoriju salīdzinošā testēšana ar Lietuvas justīcijas departamenta Valsts tiesu medicīnas dienesta, Tiesu histoloģijas laboratoriju Viļņā, Tiesu histoloģijas laboratorijā pielietotajām metodēm.

8. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2017.GADĀ

1. Nodrošināt uz attīstību vērstu, efektīvu iestādes funkciju veikšanu veselības aprūpes sistēmas un pacientu drošības koncepcijas ietvarā, optimizējot struktūru, attīstot pamatprocesu kvalitāti, Eiropas struktūrfondu finansēta IKT projekta un EEZ/Norvēģijas finanšu instrumenta ietvaros:
 - 1.1. uzsākt ERAF projekta “Tiesu medicīnas ekspertīzes un izpētes procesu optimizācija un attīstība” realizāciju, kura ietvaros plānot tiesu medicīnisko ekspertīžu procesa optimizāciju.
 - 1.2. pilnveidot Centra elektroniskās ekspertīžu reģistrācijas sistēmu.
2. Nodrošināt pamatfunkcijās nodarbināto profesionālo kvalifikāciju un attīstīt zinātnisko potenciālu:
 - 2.1. uzsākt sadarbību ar RSU un LU praktiski pielietojamu zinātniski pētniecisko darbu tiesu medicīnas jomā izstrādē.
 - 2.2. realizēt rezidentu apmācību tiesu medicīnas ekspertu specialitātē.
 - 2.3. realizēt tiesu medicīnas ekspertu un ārstniecības personu atbalsta apmācību programmas.
 - 2.4. realizēt ekspertu teorētiskās apmācības, iesaistot Latvijas tiesu medicīnas ekspertu asociāciju, kā arī nepieciešamības gadījumā ieviest rajonu ekspertu praktiskās mācības kvalifikācijas celšanai Centra Tanatoloģijas nodaļā reizi 1-2 gados, piešķirot TIP un ņemot to vērā ekspertu resertifikācijā.
 - 2.5. piedalīties BMLA (Baltijas valstu tiesu medicīnas asociācija) konferencē, Latvijas ārstu 8.kongresā un citos kongresos ar ziņojumiem.
3. Uzturēt un pilnveidot Centra iekšējās kontroles sistēmu:
 - 3.1. nodrošināt pasākumus korupcijas risku mazināšanai - izstrādāt pretkorupcijas pasākumu plānu 2017.gadam, identificēt korupcijas riskiem visvairāk pakļautos amatus, un attiecībā uz šiem amatiem noteikt kontroles mehānismus, izvērtēt 2016.gada pretkorupcijas pasākumu plāna izpildi.
 - 3.2. turpināt veikt iekšējos kvalitātes auditus par kritēriju izvirzot gan ISO/IEC 17025 standarta prasības, gan iekšējos normatīvajos aktos noteiktās prasības.
3. Pilnveidot Centra pārvaldību un normatīvo regulējumu:

- 3.1. uzturēt un pilnveidot kvalitātes pārvaldības sistēmu Latvijas audu bankas nodaļā atbilstoši ārējo normatīvo aktu prasībām.
- 3.2. kvalitātes pārvaldības sistēmas un laboratoriju akreditācijas statusa uzturēšana, t.sk., LATAK konstatēto trūkumu novēršana.
- 3.3. izstrādāt vadlīnijas mirušā apskatei notikuma vietā, kā arī aktualizēt un reģistrēt dzīvo personu un mirušo tiesu medicīnisko ekspertīžu veikšanā izmantotās metodes atbilstoši ārējo normatīvā regulējuma prasībām.

Plānotie sadarbības projekti un pētījumi.

2017.gadā turpināsies sadarbība ar:

1. ārstniecības iestādēm, ar kurām Centrs noslēdzis sadarbības līgumus audu iegūšanas un izmantošanas jomā - VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīcas" Acu centru un VSIA „Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca” attīstot ārstniecības iestāžu nodrošinājumu ar nodrošināšanu ar natīviem audiem no mirušiem donoriem.
2. RAKUS Patoloģijas centru tiesu histoloģisko izmeklējumu starplaboratoriju testēšanā un TSK tiesu toksikoloģisko ekspressanalīžu veikšanā dzīvām personām pie aizdomām uz saindēšanos ar nezināmām indīgām vielām.
3. LU Klīniskās un profilaktiskās medicīnas institūtu zinātniskajos projektos. Plānots noorganizēt Tiesu medicīnas nodaļu pie šī institūta.
4. RSU Tālākizglītības fakultāti rezidentu, Juridiskās fakultātes studentu apmācībā un tiesu medicīnas ekspertīzē iesaistīto speciālistu pēcdiploma apmācību nodrošināšanā.
5. LU studentu un rezidentu apmācībā.

Plānots iesaistīties “Narkotiku pamatnostādnes 2011.-2017. gadam” darba grupā.

Direktora p.i.

I.Martinova

Jēkabsone 67536046

evija.jekabsone@vtmec.gov.lv